

Dosarul nr. 3ra-545/20

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana (jud: S. Suvac)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A. Minciuna, V. Sîrbu, V. Mihaila)

DECIZIE

17 iunie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Dumitru Mardari
Nina Vascan

examinând recursul depus de Serviciul Vamal al Republicii Moldova,
în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă
de Alexandru Plamadeală împotriva Serviciului Vamal al Republicii Moldova cu
privire la contestarea actului administrativ, restabilirea în funcție, încasarea
salariului și repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei din 12 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care a
fost respins apelul declarat de Serviciul Vamal al Republicii Moldova împotriva
hotărârii din 14 iunie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana,

c o n s t a t ă:

La 12 aprilie 2018 Alexandru Plamadeală a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Serviciului Vamal al Republicii Moldova cu privire la contestarea actului
administrativ, restabilirea în funcție, încasarea salariului și repararea prejudiciului
moral.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că la 19 noiembrie 2003 a fost
angajat în funcția de inspector în cadrul Serviciului Vamal al Republicii Moldova,
iar începând cu 23 decembrie 2016 și până la eliberare, a activat în funcția de
inspector superior la postul Vamal Leușeni (PVFI, rutier), Biroul Vamal Centru.

A menționat că prin ordinul nr. 199-p din 14 martie 2018 a Serviciului Vamal,
i-a fost aplicată sancțiunea disciplinară sub formă de eliberare din serviciu. Motivul
eliberării a fost presupusa comitere a unor abateri disciplinare și anume, pentru
faptul că în procesul de efectuare a controlului vamal și de perfectare a trecerii
mijlocului de transport de model „Mercedes Sprinter”, cu numărul de înmatriculare
XXXXXX, ar fi admis o atitudine eronată față de exercitarea atribuțiilor de serviciu
și nu ar fi depus efortul necesar întru asigurarea unui comportament bazat pe

amabilitate și respect în relațiile cu persoanele cu care a intrat în contact, afectând imaginea Serviciului Vamal.

Astfel, pârâtul a considerat că dânsul ar fi ignorat prevederile art. 15 alin. (1) lit. d) și h) al Legii serviciului în organele vamale nr. 1150 din 20 iulie 2000, precum și pct. 5 alin. (1), lit. a), b) și d), pct.12 alin. (1) lit. a), b) și f) din Codul de conduită al colaboratorului vamal, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1161 din 20 octombrie 2016.

A mai relatat că temeiul juridic invocat de către pârât la eliberarea lui din organul vamal a fost art. 26 lit. g) din Legea serviciului în organele vamale nr. 1150 din 20 iulie 2000.

Reclamantul a declarat că nu este de acord cu actul administrativ, deoarece acesta a fost emis cu încălcarea procedurii, considerându-l ilegal și neîntemeiat, din motiv că nu a comis nicio abatere disciplinară.

A susținut că în timpul efectuării controlului vamal a respectat prevederile legale, dispozițiile interne, normele profesionale specifice activității desfășurate, principiile activității în organele vamale, îndeplinindu-și sarcinile de serviciu conștient, responsabil, obiectiv și imparțial, astfel, deoarece și-a îndeplinit conștiincios îndatoririle de serviciu, actul administrativ urmează a fi anulat.

Totodată, a relatat că actul administrativ urmează a fi anulat și din motivul încălcării prevederilor art. 209 alin.(1) Codul muncii, care prevede că sancțiunea disciplinară se aplică imediat după constatarea acesteia, dar nu mai târziu de 1 lună din momentul constatării.

În cazul dat, a menționat că despre presupusa abatere angajatorul a aflat sau trebuia să afle la 29 ianuarie 2018, pe când sancțiunea disciplinară i-a fost aplicată la 14 martie 2018, cu 16 zile mai târziu decât termenul prevăzut de lege.

În drept, reclamantul și-a întemeiat acțiunea pe prevederile art. 22, 24 ale Legii contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000, art. 89, 90 din Codul muncii.

A solicitat anularea ordinului nr. 199-p din 14 martie 2018 a Serviciului Vamal cu privire la eliberarea din funcție, restabilirea în funcția anterior deținută, încasarea salariului pentru absența forțată de la serviciu și repararea prejudiciului moral cauzat în mărimea unui salariu mediu lunar.

Prin hotărârea din 14 iunie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, a fost admisă integral cererea de chemare în judecată. A fost anulat ordinul nr. 199-p din 14 martie 2018 „cu privire la sancționarea lui Alexandru Plamadeală, Biroul Vamal Centru”. A fost restabilit Alexandru Plamadeală în funcția anterior deținută de inspector superior, postul vamal Leușeni (PVF, rutier), Biroul Vamal Centru. S-a încasat de la Serviciul Vamal în beneficiul lui Alexandru Plamadeală, salariul mediu neachitat pentru absența forțată de la serviciu, începând cu 14 martie 2018 și până la data pronunțării hotărârii. S-a încasat de la Serviciul Vamal în beneficiul lui Alexandru Plamadeală, prejudiciul moral în mărimea unui salariu mediu lunar în mărime de 12 648, 97 de lei.

La 22 iunie 2018 Serviciul Vamal al Republicii Moldova a declarat apel împotriva hotărârii din 14 iunie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana.

Prin decizia din 11 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Serviciul Vamal al Republicii Moldova și a fost menținută hotărârea din 14 iunie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Ciocana.

Prin decizia din 13 noiembrie 2019 a Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, a fost admis recursul depus de Serviciul Vamal al Republicii Moldova. A fost casată decizia din 11 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, cu restituirea cauzei la Curtea de Apel Chișinău.

Prin decizia din 12 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Serviciul Vamal al Republicii Moldova împotriva hotărârii din 14 iunie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Ciocana.

La 24 februarie 2020 Serviciul Vamal al Republicii Moldova a depus recurs nemotivat împotriva deciziei din 12 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău.

La 10 aprilie 2020 Serviciul Vamal al Republicii Moldova a depus motivarea recursului.

În susținerea recursului a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel, considerând-o neîntemeiată și ilegală prin faptul că au fost încălcate și aplicate eronat normele de drept material și procedural, nefiind dată o apreciere cuvenită argumentelor invocate de către apelant.

Astfel, a indicat că la rejudecarea cauzei, instanța de apel ajungând la concluzia că totuși de către Serviciul Vamal a fost respectat art. 209 alin. (1) din Codul muncii, neîntemeiat a menținut în vigoare hotărârea primei instanțe, în care unicul argument care a servit temei de admitere a acțiunii a fost anume nerespectarea acestui articol.

La fel, a relatat că instanța de apel a admis cererea intimatului privind audierea martorului Igor Grigoriță, cu încălcarea prevederilor art. 238 alin. (1) Cod administrativ, având în vedere că atât intimatul, cât și reprezentantul acestuia, nu au comunicat motivele imposibilității aducerii martorului în instanța de fond.

A mai declarat că este greșit argumentul instanței de apel precum că în ordinul de eliberare din funcție nu este indicat conform căreia reglementări din art. 43 al Legii serviciului în organele vamale nr. 1150 din 20 iulie 2000 (în vigoare la emiterea ordinului de sancționare disciplinară), a încetat raportul de muncă cu intimatul, deoarece, a arătat că în acest sens, prin încheierea pe marginea anchetei de serviciu s-a constatat că acțiunile lui Alexandru Plamadeală constituie abatere disciplinară gravă și respectiv, conform art. 43 alin. (2) lit. h) din Legea enunțată, eliberarea din serviciu poate avea loc pentru o încălcare gravă specificată la art. 46 sau încălcare sistematică a disciplinei de serviciu, fapt ce demonstrează că norma dată nu a fost încălcată de către Serviciul Vamal.

De asemenea, referitor la neindicarea acestei norme în ordinul de eliberare din funcție, a relatat că asemenea circumstanțe, nu sunt condiționate de prevederile legislației muncii, la caz, în ordin, fiind indicate dispozițiile legale încălcate de intimat în cadrul exercitării atribuțiilor de serviciu.

Recurentul a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi decizii de respingere a acțiunii.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ, reține că prin Legea nr.116 din data de 19 iulie 2018, a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

În condițiile art. 257 alin. (1) al Codului administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 1 aprilie 2019.

În conformitate cu art. 244 alin.(1) Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art. 245 alin. (1) și (2) Cod administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 12 februarie 2020. Totodată, se constată că decizia instanței de apel a fost notificată recurentului în data de 10 martie 2020, fapt ce se confirmă prin avizul de recepție a scrisorii recomandate (f.d.210). La fel, ținând cont de hotărârea Parlamentului Republicii Moldova nr. 55 din 17 martie 2020 prin care a fost instituită starea de urgență în Republica Moldova, pentru o perioadă de 60 de zile, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ menționează că recurentul, Serviciul Vamal al Republicii Moldova s-a conformat prevederilor legale și a depus recursul la 24 februarie 2020 și motivarea la 10 aprilie 2020, în termenul prevăzut de art. 245 Cod administrativ.

Prin referința din 21 mai 2020, Alexandru Plamadeală reprezentat de avocatul Constantin Cojocari, a solicitat respingerea recursului, cu menținerea în vigoare a deciziei din 12 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău și a hotărârii din 14 iunie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, examinând admisibilitatea recursului, l-a numit pentru judecare în completul din 5 judecători.

În conformitate cu art. 258 alin. (3) Cod administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Astfel, din sensul normei de drept enunțate, urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale.

În conformitate cu prevederile art. 247 Cod administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează și soluționează recursul fără ședință de judecată.

Studiind materialele dosarului, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite

recursul, a casa integral decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe și a emite o nouă decizie, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 248 alin. (1) lit. c) Cod administrativ, examinând recursul, Curtea Supremă de Justiție adoptă una dintre următoarele decizii: casează integral decizia instanței de apel și emite o nouă decizie.

În conformitate cu prevederile art. 194 alin. (2) Cod administrativ, în procedura de examinare a cererilor de recurs, hotărârile și deciziile contestate se examinează din oficiu în privința existenței greșelilor procedurale și aplicării corecte a dreptului material.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ, reține că prezentul litigiu este guvernat de prevederile Legii contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10 februarie 2000 (în vigoare până la 1 aprilie 2019), precum și ale Legii serviciului în organele vamale nr.1150 din 20 iulie 2000 (în vigoare până la 2 iunie 2018).

Astfel, în conformitate cu art. 1 alin. (2) din Legea contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10 februarie 2000 (în vigoare până la 1 aprilie 2019), orice persoană care se consideră vătămată într-un drept al său, recunoscut de lege, de către o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, se poate adresa instanței de contencios administrativ competente pentru a obține anularea actului, recunoașterea dreptului pretins și repararea pagubei ce i-a fost cauzată.

În corespundere cu prevederile art. 16 alin. (2) din Legea contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000 (în vigoare până la 1 aprilie 2019), acțiunea poate fi înaintată nemijlocit instanței de contencios administrativ în cazurile expres prevăzute de lege.

Materialele dosarului atestă că, înaintând acțiunea împotriva Serviciului Vamal al Republicii Moldova, Alexandru Plamadeală a solicitat anularea ordinului nr. 199-p din 14 martie 2018 a Serviciului Vamal cu privire la eliberarea din funcție, restabilirea în funcția anterior deținută, încasarea salariului pentru absența forțată de la serviciu și repararea prejudiciului moral cauzat în mărimea unui salariu mediu lunar.

Fiind investită cu judecarea cauzei, prima instanță a concluzionat asupra temeiniciei pretențiilor înaintate și a admis cererea de chemare în judecată, a anulat ordinul nr. 199-p din 14 martie 2018 „cu privire la sancționarea lui Alexandru Plamadeală, Biroul Vamal Centru” și l-a restabilit pe Alexandru Plamadeală în funcția anterior deținută de inspector superior, postul vamal Leușeni (PVF, rutier), Biroul Vamal Centru, cu încasarea de la Serviciul Vamal în beneficiul lui Alexandru Plamadeală, a salariului mediu neachitat pentru absența forțată de la serviciu, începând cu 14 martie 2018 și până la data pronunțării hotărârii, precum și a prejudiciului moral în mărimea unui salariu mediu lunar în mărime de 12 648, 97 de lei.

Judecând cauza în ordine de apel, Curtea de Apel Chișinău prin decizia din 12 februarie 2020, a respins apelul declarat de Serviciul Vamal al Republicii Moldova și a menținut hotărârea primei instanțe.

În consolidarea soluției adoptate, instanța de apel a reținut ca fiind întemeiată concluzia primei instanțe referitoare la admiterea cererii de chemare în judecată.

În acest sens, instanța de apel cu referire la prevederile art. 43 din Legea serviciului în organele vamale nr.1150 din 20 iulie 2000, abrogată la 2 iunie 2018, însă în vigoare la data emiterii ordinului de concediere, a învederat că această normă prevede expres temeiurile eliberării din funcție a colaboratorului vamal, iar potrivit ordinului contestat, Serviciul Vamal nu a indicat nici unul din cazurile prevăzute de art.43 din Legea serviciului în organele vamale, invocând doar prevederile art.26 lit.g) din Legea enunțată, care stipulează că pentru încălcarea disciplinei de serviciu și a obligației prevăzute la art.15 alin.(1) lit. l), colaboratorului vamal îi pot fi aplicate următoarele sancțiuni disciplinare: g) eliberarea din serviciu în organul vamal.

La acest capitol, Curtea de Apel Chișinău a reținut că în ședința instanței de apel, intimatul Alexandru Plamadeală, a explicat că nu a ridicat personal careva pachete de țigări de la pasagerii microbusului, după ce le-a explicat procedura de introducere pe teritoriul României a țigărilor, și anume câte două pachete de țigări de o persoană, indicând că un pasager a scos câteva pachete cu țigări și le-a lăsat pe masa destinată controlului vamal, ulterior fiind aruncate la tomberon. Totodată, Curtea de Apel Chișinău a reținut declarațiile martorului Grigorița Igor, șoferul microbusului, audiat în ședința instanței de apel, care a declarat că în luna ianuarie 2018, transportând pasageri peste hotarele Republicii Moldova, aflându-se la vamă, în timpul controlului vamal de către inspectorul vamal Alexandru Plamadeală, au fost depistate câteva pachete de țigări la pasageri. Astfel, inspectorul vamal a explicat procedura de introducere pe teritoriul României a țigărilor, iar un pasager a scos câteva pachete cu țigări și le-a lăsat pe masa care este instalată la frontiera vamală. Ulterior, nu a văzut ce s-a făcut cu pachetele de țigări, rămase pe masă.

Prin urmare, instanța de apel a relevat că nu a fost confirmat faptul întreprinderii de către inspectorul vamal Alexandru Plamadeală a măsurilor de ridicare sau transbordare a bunurilor declarate sau deposedarea pasagerilor de bunuri.

Astfel, instanța de apel a remarcat că de către Serviciul Vamal nu s-a indicat în mod expres în ce constă încălcarea gravă specificată la art. 46, sau încălcarea sistematică a disciplinei de serviciu care ar fi fost comisă de către inspectorul vamal Alexandru Plamadeală.

Curtea de Apel Chișinău a mai reținut că din caracteristica de serviciu eliberată de șeful postului vamal, rezultă că intimatul Alexandru Plamadeală pe perioada de activitate s-a manifestat ca fiind un colaborator dinamic, ordonat și competent. Dispune de cunoștințe în domeniul legislației vamale pe care le aplică în activitate. Manifestă inițiativă în rezolvarea problemelor apărute, se implică în activitățile complexe din sfera responsabilităților. Este responsabil de sectorul de muncă încredințat. Respectă Codul privind conduita etică, Regulamentul de ordine internă a biroului vamal. Totodată, depune efort în vederea îndeplinirii tuturor măsurilor necesare pentru exercitarea corespunzătoare a atribuțiilor de serviciu și soluționarea problemelor ce țin de asigurarea respectării legislației vamale.

Totodată, instanța de apel a menționat că din conținutul notei de prezentare se atestă că Alexandru Plamadeală nu are sancțiuni disciplinare în vigoare, dimpotrivă

având stimulări și anume, conferirea gradului special mai înalt cu o treaptă decât gradul special corespunzător funcției deținute.

Corespunzător, instanța de apel, a indicat că nu este clară poziția Comisiei de disciplină a Serviciului Vamal, în situația în care Alexandru Plamadeală anterior nu a fost sancționat disciplinar, având doar stimulări, iar în acțiunile lui nu s-au constatat încălcări grave specificate la art. 46, sau încălcare sistematică a disciplinei de serviciu.

În consecință, reieșind din circumstanțele cauzei, Curtea de Apel Chișinău a concluzionat asupra ilegalității ordinului nr. 199-p din 14 martie 2018, emis de Serviciul Vamal prin care a fost aplicat lui Alexandru Plamadeală, inspector principal, post vamal Leușeni (PVFI, rutier), Biroul Vamal Centru, sancțiunea disciplinară - eliberarea din serviciul în organul vamal.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră concluzia instanței de apel și a primei instanțe referitoare la temeinicia acțiunii ca fiind greșită și rezultată din aplicarea și interpretarea eronată a normele de drept material, motiv din care actele judecătorești de dispoziție nu pot fi menținute ca legale și întemeiate.

În susținerea poziției enunțate, instanța de recurs menționează prevederile art. 26 alin. (1) din Legea contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10 februarie 2000 (în vigoare până la 1 aprilie 2019), potrivit căruia actul administrativ contestat poate fi anulat, în tot sau în parte, în cazul în care: este ilegal în fond ca fiind emis contrar prevederilor legii; este ilegal ca fiind emis cu încălcarea competenței; este ilegal ca fiind emis cu încălcarea procedurii stabilite.

În conformitate cu art. 1 din Legea serviciului în organele vamale nr. 1150-XIV din 20 iulie 2000 (în vigoare până la 2 iunie 2018), serviciul în organele vamale este un gen special de activitate în serviciul public prin care se exercită funcțiile, drepturile și obligațiile organelor vamale, incluse în sistemul organelor de drept și al organelor securității statului.

În acord cu prevederile art. 8 alin. (7) din Legea serviciului în organele vamale nr. 1150-XIV din 20 iulie 2000 (în vigoare până la 2 iunie 2018), relațiile de muncă în organele vamale sunt reglementate de legislația muncii și de prezenta lege.

Astfel, potrivit art. 26 din Legea serviciului în organele vamale nr. 1150-XIV din 20 iulie 2000 (în vigoare până la 2 iunie 2018), pentru încălcarea disciplinei de serviciu și a obligației prevăzute la art.15 alin.(1) lit.1), colaboratorului vamal îi pot fi aplicate următoarele sancțiuni disciplinare: eliberarea din serviciu în organul vamal.

Reglementări similare se conțin și în art. 206 alin. (1) lit. d), alin. (5) din Codul muncii, care stipulează că pentru încălcarea disciplinei de muncă, angajatorul are dreptul să aplice față de salariat sancțiunea disciplinară - concedierea (în temeiurile prevăzute la art.86 alin.(1) lit.g)-r). La aplicarea sancțiunii disciplinare, angajatorul trebuie să țină cont de gravitatea abaterii disciplinare comise și de alte circumstanțe obiective.

Actele cauzei atestă că în scopul asigurării efectuării eficiente a anchetei de serviciu inițiată în baza raportului Direcției integritate și supraveghere nr. 881 din 2

februarie 2018 și în temeiul Regulamentului cu privire la efectuarea anchetei de serviciu, aprobat prin ordinul Serviciului Vamal nr. 101-O din 12 martie 2015, a fost emis ordinul nr. 57-O din 2 februarie 2018 a Serviciului Vamal privind efectuarea anchetei de serviciu de către Direcția integritate și supraveghere.

Potrivit raportului din 21 februarie 2018, Comisia de disciplină a Serviciului Vamal a examinat materialele anchetei de serviciu efectuate de către Direcția integritate și supraveghere, în baza ordinului Serviciului Vamal nr. 57-O din 2 februarie 2018 privind acțiunile/inacțiunile inspectorului principal al postului vamal Leușeni (PVFI, rutier), Alexandru Plamadeală, la efectuarea controlului vamal al mijlocului de transport de model „Mercedes Sprinter”, cu numărul de înmatriculare XXXXXX, la data de 29 ianuarie 2018, propunând de a aplica colaboratorului vamal Alexandru Plamadeală sancțiunea disciplinară, eliberarea din serviciu în organul vamal. Totodată, Comisia a remis materialele anchetei de serviciu Direcției integritate și supraveghere, pentru reexaminare și finalizarea acesteia.

Tot din conținutul dosarului rezultă că la 26 februarie 2018 a fost emisă încheierea în temeiul materialelor anchetei de serviciu inițiate prin ordinul nr. 57-O din 2 februarie 2018, fiind propus de a aplica inspectorului principal post vamal Leușeni (PVFI, rutier), Biroul Vamal Centru, Alexandru Plamadeală sancțiunea disciplinară - eliberarea din serviciu în organele vamale (f.d. 9, 10).

Potrivit încheierii menționate, s-a stabilit că la 29 ianuarie 2018, în jurul orei 03.30, colaboratorul vamal Alexandru Plamadeală a efectuat controlul fizic al mijlocului de transport de model Mercedes Sprinter, cu numărul de înmatriculare XXXXXX, admitând o serie de posibile abateri disciplinare. În cadrul controlului fizic a bagajelor pasagerilor, în două din cazuri, colaboratorul vamal a depistat mai multe pachete de țigări printre hainele personale ale pasagerilor. Acesta a luat țigările, a divizat pachetele, dintre care, două pachete le-a înmănat pasagerului, iar unul l-a desigilat și l-a pus în buzunar. Ulterior, restul pachetelor de țigări, le-a ridicat și a plecat în direcția ghișeului de lucru. Concomitent, deși video captat arată că și al doilea pasager prezintă mai multe pachete de țigări, prin manipulări de schimbare a locului acestora, el le amplasează din nou în bagajul personal, iar colaboratorul vamal nu atrage atenția cuvenită și nu reacționează nici într-un mod. Deși controlul fizic a fost asistat de către șoferul microbuzului, care urma să aducă explicațiile necesare pasagerilor, inclusiv reglementările legale privind modul de introducere și scoatere a bunurilor de către persoanele fizice, precum și să asigure asistența necesară acestora, colaboratorul vamal a efectuat manipulările specifice cu bunurile persoanelor, inclusiv ridicarea acestora. Prin urmare, s-a menționat că pentru a asigura corectitudinea acțiunilor întreprinse, colaboratorul vamal trebuia să aplice principiile controlului vamal pe sensul ieșire din țară, cu aplicarea normelor legale în acest sens. Acesta urma doar să informeze cetățeanul asupra prevederilor legislației unui stat străin (doar la solicitare și în caz de cunoașterea rigorilor acesteia), fără a întreprinde măsuri de ridicare sau transbordare a bunurilor declarate, neadmițând deposedarea de bunuri. Analiza materialelor anchetei de serviciu a elucidat faptul că în procesul de efectuare a controlului vamal și perfectarea trecerii mijlocului de transport de model Mercedes Sprinter, cu numărul de înmatriculare XXXXXX, Alexandru Plamadeală, inspector principal, a admis o atitudine eronată

față de exercitarea atribuțiilor de serviciu, nu a depus efortul necesar întru asigurarea unui comportament bazat pe amabilitate și respect în relațiile cu persoanele cu care a intrat în contact, afectând imaginea Serviciului Vamal, în pofida exercitării atribuțiilor de serviciu, precum și în pofida prezentării imaginii video, încercând să inducă în eroare mersul anchetei, admitând încălcarea pct.5 alin.(1) lit. a), b), d), pct.12 alin.(1) lit.a), b), f) a Codului de etică și conduită a colaboratorului vamal, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1161 din 20 octombrie 2016 și prevederile alin.(1) lit. d) și h) art.15 al Legii nr.1150 din 20 iulie 2000 privind serviciul în organele vamale.

Prin ordinul nr. 199-p din 14 martie 2018 emis de Serviciul Vamal al Republicii Moldova, reieșind din materialele anchetei de serviciu și luând în considerare gravitatea abaterii disciplinare, în temeiul prevederilor art. 26 lit. g) din Legea serviciului în organele vamale nr. 1150-XIV din 20 iulie 2000, a fost aplicat lui Alexandru Plamadeală, inspector principal, post vamal Leușeni (PVFI, rutier), Biroul Vamal Centru, sancțiunea disciplinară - eliberarea din serviciul în organul vamal.

Conform art. 210 alin. (1) din Codul muncii, sancțiunea disciplinară se aplică prin ordin (dispoziție, decizie, hotărâre), în care se indică în mod obligatoriu: a) temeiurile de fapt și de drept ale aplicării sancțiunii; b) termenul în care sancțiunea poate fi contestată; c) organul în care sancțiunea poate fi contestată.

Temei de emiteră a ordinului nr. 199-p din 14 martie 2018 și aplicării sancțiunii, au servit circumstanțele de fapt constatate prin materialele anchetei de serviciu a Comisiei de disciplină, precum și ignorarea de către Alexandru Plamadeală a prevederilor art.15 alin.(1) lit. d) și h) al Legii privind serviciul în organele vamale nr.1150 din 20 iulie 2000, precum și pct.5 alin.(1) lit. a), b), d), pct.12 alin.(1) lit.a), b), f) a Codului de etică și conduită a colaboratorului vamal, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1161 din 20 octombrie 2016.

Astfel, în conformitate cu art. 15 alin. (1) lit. d) și h) din Legea serviciului în organele vamale nr. 1150-XIV din 20 iulie 2000 (în vigoare până la 2 iunie 2018), colaboratorul vamal este obligat: d) să respecte regulamentul de ordine interioară al organului vamal, modul de utilizare a informației de serviciu, să îndeplinească instrucțiunile de serviciu, să respecte regulamentele și alte acte normative; h) să respecte prevederile Codului de conduită al colaboratorului vamal.

În cazul dispozițiilor reglementate la pct.5 alin.(1) lit. a), b), d) din Codul de etică și conduită a colaboratorului vamal, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1161 din 20 octombrie 2016, pentru îndeplinirea atribuțiilor de serviciu, funcționarul vamal își asumă responsabilitatea personală fiind obligat: să respecte prevederile legale, dispozițiile interne, precum și normele profesionale specifice activității desfășurate; să respecte și să aplice principiile activității în organele vamale; să îndeplinească sarcinile de serviciu conștient, responsabil, obiectiv și imparțial. Iar, în temeiul pct.12 alin.(1) lit. a), b), f) din același cod, funcționarul vamal, în relațiile cu publicul, este obligat: să dea dovadă de onestitate și comportament civilizată față de persoanele cu care vine în contact; să aibă întotdeauna un comportament care ar păstra și ar consolida încrederea publicului în integritatea, imparțialitatea și eficacitatea Serviciului Vamal, să fie echilibrat și nediscriminatoriu, tratând fiecare

persoană în mod egal, respectându-i drepturile și demnitatea; să aibă o ținută, o conduită și un limbaj adecvat, să reflecte o imagine profesională.

În același timp, art. 43 alin. (2) lit. h) din Legea serviciului în organele vamale nr. 1150-XIV din 20 iulie 2000 (în vigoare până la 2 iunie 2018), prevede că eliberarea din serviciu poate avea loc pentru o încălcare gravă specificată la art.46 sau încălcare sistematică a disciplinei de serviciu.

Drept încălcare gravă a disciplinei de serviciu în organul vamal, în sensul art. 46 al legii enunțate, sunt recunoscute următoarele acțiuni ale colaboratorului vamal: a) acțiunile care contribuie la trecerea bunurilor peste frontiera vamală cu încălcarea legislației vamale dacă aceste acțiuni nu atrag răspundere penală; b) reținerea, primirea la păstrare și eliberarea de bunuri, precum și de mijloace bănești fără perfectarea de documente în modul stabilit; c) încălcarea modului stabilit de transmitere, utilizare și păstrare a ștampilei personale, a sigiliilor vamale, a ștampilelor și a documentelor de gestiune strictă avînd ca urmare pierderea sau utilizarea lor de către persoane neautorizate; d) nerespectarea modului stabilit de perfectare a documentelor aferente operațiunilor vamale; e) divulgarea informației oficiale cu accesibilitate limitată utilizate în activitatea de serviciu, pierderea documentelor, copiilor autentificate ce conțin asemenea informație; f) acordarea de servicii prin uzul funcției în schimbul unei remunerații, unui serviciu sau altor beneficii; g) efectuarea de operațiuni vamale în afara orelor de program, în alt loc decît cel stabilit, fără autorizarea șefului organului vamal în cazul cînd autorizarea era obligatorie și nu a fost acordată; h) stabilirea incorectă a valorii în vamă a mărfurilor prin care s-a prejudiciat grav statul; i) folosirea în scopuri personale a banilor încasați ca taxe vamale, dacă această acțiune nu atrage răspundere penală; j) ofensa adusă cetățeanului și lezarea drepturilor lui în timpul efectuării operațiunilor vamale, constatate prin investigații de serviciu, cercetare sau în hotărîre judecătorească definitivă; k) alte acțiuni stabilite de legislație drept încălcări.

Prin urmare, generalizând revendicările reclamantului la circumstanțele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ conchide că instanțele de judecată greșit au constatat temeinicia cererii de chemare în judecată, în condițiile în care angajatorul a emis ordinul de sancționare cu respectarea procedurii, competenței, precum și în corespundere cu prevederile legislației în vigoare.

În acest context și reieșind din analiza coroborată a împrejurărilor stabilite în raport cu dispozițiile enunțate în ordinul contestat, rezultă cert că prin acțiunile sale, care au fost constatate în cadrul anchetei de serviciu, Alexandru Plămădeală a admis o atitudine eronată față de exercitarea atribuțiilor de serviciu, manifestate prin neaplicarea corectă a principiilor controlului vamal pe sensul ieșirii din țară, încălcînd astfel obligațiunile de serviciu stabilite prin normele legale, acțiuni ce au fost catalogate de către angajator drept încălcare gravă a disciplinei de serviciu în organul vamal.

La caz, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ constată că deși în ordinul contestat nu s-a făcut trimitere expresă la art. 43 și art. 46 din Legea serviciului în organele vamale nr. 1150-XIV din 20 iulie 2000 (în vigoare la data emiterii ordinului contestat), acesta cuprinde formularea

motivelor de fapt și de drept ale concedierii în strictă conformitate cu legislația muncii, reieșind din circumstanțele reale care au servit drept temei pentru aplicarea sancțiunii disciplinare, or, faptele săvârșite de către intimatul Alexandru Plamadeală au întrunit condițiile legale necesare angajării răspunderii disciplinare și încetării serviciului conform dispozițiilor art. 43 alin. (2) lit. h) din Legea serviciului în organele vamale nr. 1150-XIV din 20 iulie 2000 (în vigoare la data emiterii ordinului contestat). Iar ca urmare, acțiunile întreprinse fiind încadrate în ipoteza prevăzută de art. 46 lit a) și b) al Legii enunțate, care statuează că, drept încălcare gravă a disciplinei de serviciu în organul vamal sunt recunoscute acțiunile care contribuie la trecerea bunurilor peste frontiera vamală cu încălcarea legislației vamale dacă aceste acțiuni nu atrag răspundere penală; cât și reținerea, primirea la păstrare și eliberarea de bunuri, precum și de mijloace bănești fără perfectarea de documente în modul stabilit, corect au generat eliberarea din funcție.

Față de aceste considerente, argumentul intimatului Alexandru Plamadeală susținut și de către instanța de apel precum că ordinul de aplicare a sancțiunii disciplinare nu conține temeiurile de fapt și de drept conform art. 210 alin. (1) din Codul muncii, este neîntemeiat, dat fiind că în ordinul de aplicare a sancțiunii disciplinare, au fost indicate faptele pentru care angajatorul a aplicat sancțiunea disciplinară sub formă de eliberare din serviciu, cât și normele legale care au fost încălcate de către acesta.

Așadar, din conținutul ordinului nr. 199-p din 14 martie 2018 al Serviciului Vamal, rezultă că temei pentru aplicarea sancțiunii disciplinare lui Alexandru Plamadeală, au servit prevederile art.15 alin.(1) lit. d) și h) al Legii privind serviciul în organele vamale nr.1150 din 20 iulie 2000, precum și pct.5 alin.(1) lit. a), b), d), pct.12 alin.(1) lit.a), b), f) a Codului de etică și conduită a colaboratorului vamal, aprobat prin hotărârea Guvernului nr.1161 din 20 octombrie 2016.

Astfel, este greșit argumentul instanței de apel precum că în ordinul de eliberare din funcție a lui Alexandru Plămădeală nu este indicat conform cărei reglementări din art. 43 al Legii serviciului în organele vamale nr. 1150 din 20 iulie 2000 (în vigoare la emiterea ordinului de sancționare disciplinară), a încetat raportul de muncă cu intimatul, or, în această privință este corectă observația Serviciului Vamal referitoare la faptul că prin încheierea efectuată pe marginea anchetei de serviciu s-a constatat că acțiunile lui Alexandru Plamadeală constituie abatere disciplinară gravă și respectiv, conform art. 43 alin. (2) lit. h) din Legea enunțată, eliberarea din serviciu poate avea loc pentru o încălcare gravă specificată la art. 46 din Legea serviciului în organele vamale nr. 1150 din 20 iulie 2000, fapt ce demonstrează că norma dată nu a fost încălcată de către Serviciul Vamal.

În această ordine, instanța de recurs apreciază critic și alegația intimatului Alexandru Plamadeală precum că eliberarea sa din serviciu este ilegală, întrucât nu a comis nici una dintre încălcările grave specificate în dispoziția art. 46 al Legii enunțate. De altfel, această concluzie este contrară circumstanțelor constatate în cadrul anchetei de serviciu, în care s-a stabilit cu certitudine că prin acțiunile sale, Alexandru Plamadeală a încălcat grav obligațiunile de serviciu stabilite prin normele legale, printre acestea constituind și cele cuprinse în art. 46 din Legea serviciului în

organele vamale nr. 1150-XIV din 20 iulie 2000 (în vigoare la data emiterii ordinului contestat).

Totodată, nu poate constitui temei pentru admiterea acțiunii și anularea ordinului contestat, nici argumentul instanței de apel referitor la faptul că Alexandru Plamadeală pe perioada de activitate s-a manifestat ca fiind un colaborator dinamic, ordonat și competent, neavând sancțiuni disciplinare în vigoare, întrucât conform art. 86 alin. (1) lit. p) Codul muncii, concedierea se admite pentru încălcarea gravă, chiar și o singură dată, a obligațiilor de muncă, iar potrivit art. 26 din Legea serviciului în organele vamale nr. 1150-XIV din 20 iulie 2000 (în vigoare la data emiterii ordinului contestat), pentru încălcarea disciplinei de serviciu și a obligației prevăzute la art.15 alin.(1) lit. l), colaboratorului vamal îi pot fi aplicate următoarele sancțiuni disciplinare: eliberarea din serviciu în organul vamal.

Ma mult decât atât, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ constată că decizia instanței de apel este în vădită contradicție cu probele administrate în baza cărora instanța și-a întemeiat soluția.

La acest segment de analiză, completul menționează că în conformitate cu prevederile art. 238 alin. (1) Cod administrativ, în procedura de apel nu pot fi prezentate probe noi decât dacă un participant la proces dovedește că a fost în imposibilitate să lă prezinte în procedura de examinare în fond și instanța de apel le admite printr-o încheiere nesusceptibilă de recurs.

La caz, Curtea de Apel Chișinău și-a întemeiat decizia, inclusiv pe baza declarațiilor martorului Igor Grigoriță audiat în ședința instanței de apel, în pofida faptului că intimatul Alexandru Plamadeală nu a demonstrat că a fost în imposibilitate să prezinte proba cu martor în prima instanță, iar instanța de apel în mod tacit a acceptat această probă și neîntemeiat a reținut-o la baza deciziei adoptate ca fiind administrată în modul prevăzut de lege.

În asemenea împrejurări, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ consideră că în speța dată, nu au fost combătute circumstanțele care au stat la baza emiterii ordinului de sancționare disciplinară, ordinul contestat fiind emis cu respectarea competenței și procedurii stabilite, iar sancțiunea disciplinară a fost aplicată conform cerințelor art. 206 alin. (5) Codul muncii, ținându-se cont de gravitatea abaterii disciplinare comise și de circumstanțele obiective.

Circumstanțele descrise determină completul să conchidă că soluția instanței de apel este greșită, fiind emisă cu încălcarea normelor de drept material și procedural, din care considerente decizia contestată nu poate fi menținută.

Cele relatate în ansamblu denotă incontestabil faptul că cererea de chemare în judecată depusă de Alexandru Plamadeală împotriva Serviciului Vamal al Republicii Moldova cu privire la contestarea actului administrativ, restabilirea în funcție, încasarea salariului și repararea prejudiciului moral, este neîntemeiată și pasibilă de respingere.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că normele de drept material au fost aplicate și interpretate eronat și nu este necesară verificarea suplimentară a cărorva dovezi, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ

lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul depus de Serviciul Vamal al Republicii Moldova, a casa integral decizia din 12 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 14 iunie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, și a emite o nouă decizie prin care a respinge ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de Alexandru Plamadeală împotriva Serviciului Vamal al Republicii Moldova cu privire la contestarea actului administrativ, restabilirea în funcție, încasarea salariului și repararea prejudiciului moral.

În conformitate cu art. 248 alin. (1) lit. c), art. 248 alin. (2) Cod administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul depus de Serviciul Vamal al Republicii Moldova.

Se casează integral decizia din 12 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 14 iunie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, și se emite o nouă decizie prin care:

Se respinge cererea de chemare în judecată depusă de Alexandru Plamadeală împotriva Serviciului Vamal al Republicii Moldova cu privire la contestarea actului administrativ, restabilirea în funcție, încasarea salariului și repararea prejudiciului moral.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Maria Ghervas

judecătorii

Svetlana Filincova

Galina Stratulat

Dumitru Mardari

Nina Vascan